

DUBBELINTERVIEW MET BRUSSELE

ONDERHANDELAARS

Bruno De Lille
Annemie Maes

DAGBOEK VAN EEN ONDERHANDELAAR

'BRUSSELE REGERING WORDT GROENSTE REGERING OOI'

FOTOREPORTAGE BRUSSELS CONGRES

ONZE VERKOZENEN PER
PARLEMENT

DOSSIER
CLASS ACTION

NIET TE MISSEN

ZATERDAG 5 EN ZONDAG 6 SEPTEMBER 09 / LEUVEN INLOOPDAGEN TRANSITIESTEDEN EN -DORPEN

Het programma van de inloopdagen loopt telkens van 9u30 tot 17u, en bevat onder andere het verhaal achter **Transition Towns** en hoe zelf aan de slag gaan, inzichten in de 'big three' (de problematiek van klimaatchaos, piekolie – en peak everything – en de geldcrisis), de principes van permacultuur in het transitieverhaal en positieve uitwegen.

De inloopdagen zijn er voor eenieder die wil meewerken aan de noodzakelijke lokale transitie naar een olie-arme samenleving en een sterke, florerende lokale gemeenschap, en vinden plaats in **Jeugdherberg De Blauwput** (Martelarenlaan 11A) in Leuven. Kostprijs is 20 euro.

www.transitie.be

ZONDAG 27 SEPTEMBER 09 TWEDE GEZINSFIETSTOCHT WILLY VANDERSTAPPEN

De tweede Willy Vanderstappen Gezinsfietsstocht vindt plaats op zondag 27 september 2009. De startplaats ligt in het centrum van **Kapelle-op-den-Bos: het 'Sint Godelieve Instituut'**. De fietstocht is een actieve memorial voor alle asbestslachtoffers.

Willy Vanderstappen overleed in 2007 aan maligne mesotheliom als gevolg van blootstelling aan asbest. De ironie van het lot wil dat uitgerekend Willy een verwoede strijd voerde tegen asbestvervuiling in al haar aspecten. Omdat hij een fervent fietser was, besloten familie, vrienden en sympathisanten om hem samen met al zijn lotgenoten jaarlijks te herdenken met een fietstocht.

www.fietstochtwillyvanderstappen.be

ZATERDAG 10 OKTOBER 09 HAVENUITSTAP JONG GROEN! EN GROEN! PLUS

Op zaterdag 10 oktober 2009 organiseren Jong Groen! en Groen! Plus een bezoek aan de haven van Antwerpen. Ze duiken samen de geschiedenis van de haven in en staan kritisch stil bij haar evolutie. **Fons Mees**, al jaren op de barricaden voor een leefbare havenstreek, begeleidt als expert een groot deel van de trip. Stopplaatsen zijn Deurganckdok, Doel, Lillo-fort en Kuifeend. Heb je zin om hieraan mee te doen? Stuur dan snel een mailtje naar info@jonggroen.be, de plaatsen zijn beperkt.

ZONDAG 18 OKTOBER 09

REFERENDUM OVER LANGE WAPPER IN ANTWERPEN

Op zondag 18 oktober kunnen alle Antwerpenaren de keuze maken tussen het fel bekritiseerde BAM-traject of een alternatieve Oosterweelverbinding via een tunnel. Ondertussen is **vzw Ademloos** alvast een opmerkelijke campagne gestart rond het referendum. Op haar website plaatst ze regelmatig nieuwe filmpjes waarin bekende en onbekende Antwerpenaren uitleggen waarom ze tegen het BAM-tracé zijn.

Onder meer **Michaël Pas**, **Jenne Declair**, **Philippe Geubels**, **Adriaan Van den Hoof**, **Tom Waes**, ex-burgemeester **Bob Cools**, **Warre Borgmans** en **Guido Belcanto** leveren – de ene al wat grappiger dan de andere – opmerkelijke bijdragen. Wie zelf de filmpjes wil bekijken, kan terecht op www.ademloos.be/gespot. De filmpjes kaderen in een bredere campagne die in de aanloop naar 18 oktober zoveel mogelijk mensen wil mobiliseren.

www.ademloos.be

ZONDAG 11 TOT ZONDAG 18 OKTOBER 09

WEEK VAN HET BOS

De Week van het Bos gaat dit jaar door van 11 tot 18 oktober. Een week lang worden er – verspreid over heel Vlaanderen – activiteiten in en rond het bos aangeboden. Slogan dit jaar is 'Zaad met Pit!'. Tijdens de Week van het Bos kan je de kern van de zaak ontdekken en beleven: een handje meehelpen tijdens een zaadoogst, op ontdekkingstocht gaan in een echte boomkwekerij, lekkernijen maken van bosvruchten en -zaden, een zaadje laten kiemen en opkweken in de klas...

www.weekvanhetbos.be

ZATERDAG 24 TOT ZONDAG 25 OKTOBER 09

DE DAG VAN DE TRAGE WEG

De Dag van de Trage Weg is een actieweekend waarbij burgers, verenigingen en lokale besturen samenwerken om verwaarloosde of verdwenen trage wegen weer open te maken. Deze wegen voor niet-gemotoriseerd verkeer bieden tal van voordelen: je ontdekt er rust en natuur en ze zijn ideaal voor een fiets- of wandeltocht. Bovendien zijn ze verkeersveilig en vertellen deze vaak eeuwenoude verbindingen iets over de lokale geschiedenis. Toch gingen al heel wat trage wegen verloren en nog altijd brokkelt het netwerk af. Door verwaarlozing of onrechtmatige inname. Op de Dag van de trage weg keren we dit proces om.

Doe dus mee aan de Dag van de trage weg en organiseer samen met je buurt, vereniging of gemeentebestuur een actie in jouw gemeente. vzw Trage Wegen helpt je op weg met een draaiboek, promotiemateriaal en standaarddocumenten. Meer info en inschrijven via

www.tragewegen.be/dagvandetrageweg

MIEKE VOGELS - Voorzitter Groen!

BRUISENDE START VOOR NIEUW WERKJAAR

Het slotmoment van het politieke Groen! jaar was fantastisch. Uit alle hoeken van Vlaanderen kwamen leden mee discussiëren over het Brusselse regeerakkoord. Enthousiast keurde het congres het groenste regeerakkoord ooit goed. Samen met Ecolo zullen we Brussel ombouwen tot dé ecologische hoofdstad. In dit nummer richten we ook de spots op onze nieuw verkozen Vlaamse, Brusselse en Europese parlementsleden. Zij zijn verkozen dank jullie harde werken tijdens de campagne. Bedankt!

Ondertussen zijn we weer aan de andere kant van de zomer beland. De nieuwe en iets oudere parlementsleden bruisen – na een allicht te korte vakantie – van energie om het nieuwe politieke jaar Groen! te kleuren. We zijn meer dan ooit gewapend om op alle niveaus duidelijk te maken dat er een Groen! alternatief bestaat voor de huidige crisis. Niet door te investeren in beton, niet door de sociale verworvenheden af te bouwen, maar wel door te investeren in een groene economie en een sociale economie.

In deze Ecozine illustreren we dat dit geen droom is. Groeien en jobs creëren met respect voor de draagkracht van mens en milieu, het kan! De coöperatieve bedrijven zoals Ecopower of de Noordboom bewijzen het elke dag weer. Maar onze groene voorstellen moeten niet alleen in de parlementen weerklinken. Alleen als we allemaal, elk op ons terrein als leraar, arts, opa, cliënt, ondernemer... uitkomen voor ons alternatief zullen we meer mensen kunnen overtuigen om Groen! te kiezen.

Dit najaar, op ons partijbreed beraad op 3 oktober, zoeken we samen met al onze kaders hoe we ons groen alternatief het best vertalen naar de Vlaamse kiezer en hoe we onze partij verder uitbouwen tot een slagkrachtige organisatie met sterke groepen en enthousiaste leden. Meer hierover lees je in de volgende Ecozine. Ik wens jullie alvast een schitterende start van het nieuwe werkjaar.

inhoud

02 NIET TE MISSEN

03 EDITO

04

Dubbelinterview met Brusselse onderhandelaars Bruno De Lille en Annemie Maes

Dagboek van een onderhandelaar

'Brusselse regering wordt groenste regering ooit'

08 EUROPA

Stop Barroso: 'Geen jaknikker en lakei aan het hoofd'

Bart Staes aangeduid als eerste ondervoorzitter antifraudecommissie

10 MEDIAMIX

11 TELEX

12 UIT DE REGIO'S

Elke Decruynaere neemt Gentse fakkel over van Filip Watteeuw
Unieke oplossing in de maak voor Brugs Lappersfortbos

13 JONG GROEN! PLUS

Hoe blijf je actief zonder mentaal oud te worden?

Zomerkaravaan Jong Groen!

14 VERKIEZINGEN 09

Onze verkozenen per parlement

Fractieleider Filip Watteeuw over regeerakkoord Peeters II

16 DOSSIER CLASS ACTION

Allemaal gedupeerd? Stap samen naar de rechtbank

18 DOSSIER COÖPERATIES

Coöperaties, voortrekkers van de groene economie

Zaakvoerder Dirk Vansintjan over groenestroomcoöperatie Ecopower

7 principes van een coöperatie

Coöperaties, ook in de zorgsector?

21 VAN DE PARTIJ

Partijbreed beraad op 3 oktober 2009

22 OIKOS

Energie voorbij piekolie

24 FOTOREPORTAGE

Brussels Congres 14 juli 2009

DUBBELINTERVIEW MET BRUSSELSE ONDERHANDELAARS

BRUNO DE LILLE EN ANNEMIE MAES

Alle ogen gericht op enige Groen!e staatssecretaris

Hij: de enige staatssecretaris van Groen! in Brussel. Zij: Brussels parlamentslid en fractieleidster. Samen hielden zij de pen vast toen 'het groenste regeerakkoord ooit' geschreven werd. De perfecte tandem om van Brussel de ecologische hoofdstad van Europa te maken, samen met nieuwbakken Brussels parlamentslid Elke Van den Brandt. 'Bijna driekwart van ons 56-puntenprogramma is terug te vinden in het akkoord', stellen beide tevreden vast. 'Nu volgt het echte werk. En als het lukt, werkt het misschien ook wel in Vlaanderen...'

Een zomerse avond, midden juli, hartje Brussel. In de Studio van Bozar verdedigt het Brussels team van onderhandelaars – **Bruno De Lille, Annemie Maes, Rik Jellema, Tinne Van der Straeten en Adelheid Byttebier** – met vuur en verve het programma dat ze uit de brand sleepten bij de Brusselse onderhandelingen. De lijst met gescoorde punten leert de aanwezigen dat het goed is. Het nationaal congres keurt de deelname aan de Brusselse Gewestregering dan ook goed. Met 106 stemmen voor, geen stemmen tegen en slechts 2 onthoudingen. Een bijna stalinistische score...

Nog geen dag later zitten twee van de Brusselse protagonisten rond de terrastafel op het Groen!-secretariaat. Vermoeid, maar voldaan. 'We zijn er in geslaagd om het Brusselse regeerakkoord groen in te kleuren. Daar hebben we dan ook hard voor gevochten', zegt Bruno trots. Annemie beaamt. Aan de chemie tussen beiden merk je duidelijk dat ze elkaar gevonden hebben. 'Dat is ook met de andere onderhandelaars het geval: we hadden voordien nooit samengewerkt, maar toch pasten we als een puzzel in elkaar. Perfect.'

Geen van beiden kwam onbeslagen op het ijs – Bruno was reeds schepen en gemeenteraadslid in Brussel en Annemie heeft naast haar ervaring als gemeenteraadslid ook al heel wat ervaring in onderhandelingen tussen auteurs, producenten en artiesten over auteursrechten – toch zullen ze de onderhandelingen niet licht vergeten. 'De vroege morgen na de verkiezingen, na een intense campagne en een veel te korte nacht, begon het allemaal met een telefoontje van toenmalig formateur **Guy Vanhengel (Open VLD)**. Wat volgde was een tsunami van emoties, een roetsjbaan die vijf weken zou duren'.

Annemie Maes en Bruno De Lille verdedigen met vuur het programma dat ze uit de brand sleepten bij de Brusselse onderhandelingen.

Zoals bekend reageerde **Pascal Smet** na de start van de onderhandelingen woedend. De Brusselse sp.a-er beschuldigde Groen! van woordbreuk omdat de partij met Open VLD en CD&V in de regering stapte en niet met sp.a zoals Pascal Smet verwachtte en op de verkiezingsavond al had aangekondigd, nota

bene zonder overleg met Groen!, maar daarover is Bruno formeel. 'We hebben voor ons programma gekozen, niet tegen Smet. De dag dat de onderhandelingen met Open VLD en CD&V startten, was de meest hectische uit mijn leven. En de haatmails die daarop volg-

Rik Jellema

UIT HET DAGBOEK VAN
EEN ONDERHANDELAAR

© Eric de Mildt

JUNI 09

7

Op de avond van 7 juni staan de Brusselse Groen!en te glimmen van trots in het Brusselse **Kaaitheater**. De rekensom $1+2=3$ klopt! Groen! was in Brussel naar de verkiezingen getrokken met veel ambities: van 1 naar 2 Brusselse parlementsleden, van 0 naar 1 Vlaams parlements lid én regeringsdeelname met **Ecolo**. Met Ecolo willen we ons gezamenlijk 56-puntenprogramma – dat we hebben opgesteld voor de verkiezingen – uitvoeren.

JUNI 09

8

We krijgen weinig tijd om van ons succes te genieten. De volgende dag gaat de telefoon al. De grootste partij aan Vlaamse kant, **Open VLD** met **Guy Vanhengel**, is haar informatieronde gestart. Ook aan Franstalige kant zijn de **liberalen (MR)** aan zet. Achter de schermen praten vooral **Ecolo**, **CdH** en **PS** met elkaar, terwijl in de salons **informateur Armand De Decker** zijn show mag opvoeren. Vanhengel daarentegen moet serieus

► VERVOLG OP BLZ. 6

den... Ongelooflijk: smeerlap en verrader was nog vriendelijk, als je begrijpt wat ik bedoel.'

Geruggensteund door de partij en het hechte team, gaat het nadien de goede richting uit. 'De sfeer zat goed, de neuzen wezen in dezelfde richting', zegt Bruno. 'Iedereen was

mee, omdat iedereen beseftte dat er zo veel moet gebeuren.' Toch was het niet altijd vanzelfsprekend, vindt ook Annemie. 'Alle clichés over politiek kloppen: ongezond en zo mannelijk. Met alle gevolgen van dien voor het testosterongehalte', lacht ze. 'Gelukkig hadden we voldoende vrouwen in onze rangen. Dat helpt. En dat is ook **Charles Piqué (PS)** niet ontgaan: hij noemde ons volhardend maar constructief.'

Beide onderhandelaars zijn echter niet te beroerd om toe te geven dat ook **Ecolo** een grote rol heeft gespeeld. 'Wij waren inderdaad het kleine broertje. Maar dat wil niet zeggen dat we ons hebben laten doen', zegt Annemie ferm. Bruno vindt het dan weer een gigantisch voordeel dat de zusterpartijen vooraf een gemeenschappelijk programma (van 56 punten; met als hoofddoel van Brussel een ecologische hoofdstad te maken) voor Brussel opgesteld hadden. 'Daardoor waren we niet uit elkaar te spelen.'

Vandaag levert dat een historische kans op om onze hoofdstad groener dan ooit te kleuren. 'Het woord historisch moet met mate gebruikt worden', lacht Bruno. 'Maar er zit

wel iets in: het is de eerste keer dat we in de regering zitten, dat de groene groep zo groot is én dat het regeerakkoord zo groen kleurt. Als het bijvoorbeeld over mobiliteit gaat, hebben we veel ingebracht. Hopelijk kunnen we het ook waarmaken.' (Een dag later wordt Bruno benoemd tot staatssecretaris van Mobiliteit, Gelijke Kansen, Administratieve Vereenvoudiging en Openbaar Ambt, Cultuur, Jeugd, Sport en VGC-personeel; red.)

Aan een echte prognose voor de komende legislatuur durven beide onderhandelaars zich voorlopig niet wagen. 'We zijn ambitieus', beamen beiden. 'Over vijf jaar moet Brussel aangenamer, gezonder en veiliger zijn. Maar we zijn ook realistisch genoeg om te beseffen dat we creatief zullen moeten zijn in financieel moeilijke tijden. Met beide voeten op de grond degelijk werk leveren dat zichtbaar is in de straten', zeggen ze samen. 'Brussel kan een groene stad worden als we samenwerken', besluit Bruno. 'We gaan niet voor het conflict, integendeel. We zijn constructief, altijd. En, misschien, als Brussel en Wallonië groen kleuren, werkt het ook wel aanstekelijk voor Vlaanderen.' ■

► VERVOLG VAN BLZ. 5

UIT HET DAGBOEK VAN EEN ONDERHANDELAAR

onderzoeken met welke twee Vlaamse partijen hij tot een meerderheid van minimaal negen zetels kan komen. Op 8 juni spreken wij een eerste maal met Vanhengel. We overlopen een aantal pijn- en speerpunten en vinden een willig oor. We proberen ook een gesprek te organiseren met de CD&V, maar dat lukt niet.

JUNI 09

9

Als we op 9 juni weer bij de informateur aan tafel schuiven, zit daar tot onze verbazing ook **Steven**

Vanackere van CD&V. Dat beide partijen met Groen! door willen, wordt snel duidelijk. In het gesprek merken we dat er vertrouwen is en we beslissen de volgende dag een bijzonder regionaal partijbestuur bijeen te roepen om een mandaat te vragen. Time is on our side. We moeten vlug zijn. Als we te lang wachten, zal de pers zich ermee bemoeien en ook de regeringsonderhandelingen op Vlaams niveau – waar we nodig noch gewenst zijn – kunnen roet in het eten gooien.

JUNI 09

10

Op woensdag 10 juni volgt ons regionaal partijbestuur ons in deze redenering. We mogen gaan onderhandelen.

Met een duidelijk mandaat keren we die nacht terug naar het kabinet van Vanhengel. Van een uur of één tot zeven uur 's ochtends wordt er gepraat. De drie toekomstige partners verlaten elkaar op donderdag met een kant en klare persmededeling: **"Open VLD, CD&V en Groen! starten de onderhandelingen om van Brussel de ecologische hoofdstad van Europa te maken."**

JUNI 09

16

Op dinsdag 16 juni beginnen we in **vier werkgroepen** te onderhandelen over de gemeenschapsmateries. In de luwte van de (schijn)onderhandelingen langs Franstalige kant kunnen we eerst onze eigen winkel op orde krijgen. Zonder ons te forceren komen we tot een **uitgebalanceerd akkoord over cultuur, jeugd en sport; onderwijs en vorming; welzijn, gezondheid en gezinsbeleid; stedelijk beleid; en behoorlijk bestuur**. We ronden af op 30 juni.

'Brusselse regering wordt groenste regering ooit'

Er loopt een dikke draad door het Brussels regeerakkoord en die kleurt opvallend groen. De nieuwe Brusselse regering wordt dan ook aangekondigd als de groenste regering die België ooit heeft gehad. De nieuwe bewindsploeg heeft immers de ambitie om van Brussel de ecologische hoofdstad van Europa te maken. In Ecozine alvast een beknopt overzicht van de voornaamste groene maatregelen.

De Brusselse ploeg onderhandelaars v.l.n.r.: Tinne Van der Straeten, Rik Jellema, Bruno De Lille, Adelheid Byttebier, Annemie Maes en kersvers Brussels parlements lid Elke Van den Brandt

JULI 09

1

Net op tijd, want na allerlei omtrekkende bewegingen **beginnen de 'echte' onderhandelingen, die over de**

gewestmateries, op 1 juli. De **MR** is wandelen gestuurd en dezelfde drie partners als in de vorige regering – **PS, Ecolo en CdH** – schuiven aan tegenover ons aan de onderhandelingstafel (tussen twee haakjes: de drie Vlaamse partijen hebben samen minder zetels dan de kleinste van de Franstalige, dit om de krachtsverhoudingen aan te geven!).

We krijgen een sneuveltekst van zo'n 70 bladzijden van **formateur Charles Picqué (PS)**. Van meet af aan merken we dat de Franstaligen reeds een bijna-consensus over

deze tekst hebben bereikt. Al snel blijkt wie wat uit de brand heeft gesleept en dat men liever niet te veel zaken in vraag stelt.

Wij slagen er wel in het zwakste hoofdstuk van de sneuveltekst, dat over mobiliteit, te herstructureren volgens het STOP-principe én een paragraaf over verkeersveiligheid toe te voegen. Met dank aan **Adelheid**.

Meestal krijgen we dingen gedaan omdat Ecolo ons steunt. Maar soms komt de steun uit een andere hoek, *tous partis confondus*, en zowel in het Nederlands als *en français*. De onderhandelingen lopen overigens zelden over het scherp van de communautaire snede. Er blijkt toch echt zoiets te bestaan als een *Bruxelitude* onder de Brusselse partijen. Slechts één keer moeten de

De ecologische economie vormt de basis voor de economische ontwikkeling van het Brussels Gewest', zo engageert Groen! zich. De nieuwe regering wil **werkgelegenheid nadrukkelijk aan milieu en opleidingen koppelen** en belooft daarbij ook de sociale partners en het middenveld te betrekken. Het Gewest gaat voorts de economische crisis te lijf met een **fors activeringsbeleid van werklozen**. Zo krijgen jonge werkzoekenden onder de 25 verplichte begeleiding. 'Er is in Brussel werk

genoeg, maar vaak zijn de jongeren onvoldoende opgeleid. Een van de pijnpunten is dat de Brusselse jongeren niet tweetalig zijn. En ook daaraan moeten we werken', aldus staatssecretaris Bruno De Lille.

Daarnaast is Groen! blij met de aangekondigde maatregelen om **het verkeer in de hoofdstad drastisch terug te dringen**. Het aantal wagens in het gewest zal tegen 2020 met 20 procent worden afgebouwd. In ruil komt er meer ruimte voor voetgangers, fietsers en openbaar vervoer. 'Eindelijk zal het Brussels Gewest meer gescheiden fietspaden aanbrenge', belooft fractieleider Anne-mie Maes nog. Verder is Groen! verheugd dat voor het eerst verkeersveiligheid in een Brussels regeerakkoord wordt opgenomen. Tenslotte wordt ook – samen met de andere gewesten – onderzocht of stadstol of slimme kilometerheffing mogelijk is.

De uitstoot van broeikasgassen moet tegen 2025 met 30 procent naar beneden tegenover 1990 en gebouwen moeten ook energiezuiniger worden. Over enkele jaren moet elk nieuw gebouw de passiefnorm benaderen. Er wordt ook steun verleend om sociale groene leningen te promoten en het budget voor energiepremies wordt verhoogd. Eigenaars die meer dan 300.000 m² gebouwen bezitten, moeten verplicht energiemaatregelen nemen voor al die gebouwen. Verder moet Brussel een proper gewest worden: zo moet **tegen 2020 de helft van het afval gerecycled worden, en krijgen vervuilers meer** lik op stuk via administratieve boetes.

Qua huisvesting gaat het Gewest voor **meer betaalbare woningen** en wordt er gewerkt aan **huurrichtprijzen per wijk** (na overleg met vertegenwoordigers van huurders, eigenaars en sociale partners). Verder komt er een **huurtoelage voor mensen die recht hebben op een sociale woning** (de toelage is gelinkt aan de huurrichtprijzen om een stijging van de huurprijzen te voorkomen. Bedoeling is ook om meer sociale woningen te bouwen en de bestaande sociale woningen versneld te renoveren. Om jonge gezinnen in Brussel te houden moeten er ten slotte **meer energie-arme woningen met terras of tuin** te koop gesteld worden (via de GOMB – Gewestelijke Ontwikkeling Maatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest).

Op vlak van efficiënt bestuur wordt er een deontologische commissie opgericht, wordt **cumul voor parlementsleden beperkt**, en komen er striktere regels om belangenvermenging te vermijden. Als het over samenleven in diversiteit gaat, wordt er ook aan de kleintjes gedacht: zo komt er een tweede ambitieus kinderkribbeplan en veel extra speelruimte – niet alleen speelpleintjes – voor kinderen. En tenslotte moet de **capaciteit van kleuter, lager en secundair onderwijs snel verhoogd worden**. Kernwoorden bij het gelijke kansenbeleid worden emancipatie, antidiscriminatie en de diversiteitsplannen. ■

drie Vlaamse partijen een front vormen, over een aantal aspecten van good governance. Pas als de contouren van een compromis duidelijk worden, gaan de zes partijen weer rond de tafel zitten. Inmiddels wordt er al vrolijk rondgetwitterd dat de Vlamingen minder 'bonne gouvernance' willen. Terwijl wij juist verder wilden gaan...

JULI 09 10 Op 10 juli komt er een derde sneuveltekst, over de **prioriteiten van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie**. De gemeenschapsmateries die Nederlandstaligen en Franstaligen samen behartigen (bijstand aan personen;

gezondheid, gezondheidszorg en ziekenhuizen) zijn het voorwerp van een apart akkoordje van 28 pagina's.

JULI 09 11 Op 11 juli gunt men de Vlamingen hun feestdag, die wij bij Groen! natuurlijk gebruiken... om te vergaderen.

JULI 09 12 Als op 12 juli 2009 vlak voor middernacht de witte rook uit de schoorsteen in de Lombardstraat 69 kringelt, zijn de onderhandelaars blij dat zij hun **'accords de la Saint-Olivier'** kunnen

aankondigen: 84 bladzijden gewestakkoord, 67 bladzijden gemeenschapsakkoord en 28 bladzijden 'bico'. De Vlaamse tripartite wordt evenwel 'une Jamaïcaine' genoemd. De vlag van India – groen, oranje en wit met een blauw wielte – komt dichterbij de buurt om deze verrassende combinatie te dekken. Hoe dan ook: **met 3 groene excellenties (Ecolo en Groen!), 2 socialisten (PS) 2 christendemocraten (CdH en CD&V) en 1 liberaal (Open VLD) kan je toch moeilijk van een rechtse regering spreken**. Tenzij je zwaar gebloed hebt in Kingston...

STOP BARROSO

'Geen jaknikker en lakei aan het hoofd'

Keren we even terug naar juni. De verkiezingen zijn nog maar net achter de rug, of het pas verkozen Europees Parlement toont meteen zijn tanden. Later dit jaar moet er immers een nieuwe Europese Commissie worden aangeduid. Als het van de regeringen van de lidstaten afhangt wordt die opnieuw voorgezeten door de Portugees José Manuel Barroso. Maar zo ver is het nog lang niet, getuigt de herverkozen Europarlementair Bart Staes van op de eerste rij.

Barroso is sinds 2004 voorzitter van de Europese Commissie. 'Nu heeft die man de voorbij vijf jaar er niet zo bijster veel van terecht gebracht', zegt Staes. 'De Europese groenen startten daarom eind maart al een campagne "Stop Barroso". Bedoeling was een politiek front te bouwen tussen groenen, sociaaldemocraten en liberalen om ervoor te zorgen dat de herbenoeming van Barroso gekoppeld zou worden aan een reeks politieke voorwaarden'.

Op 9 juli 2009 duiden de 27 staatshoofden en regeringsleiders Barroso unaniem aan als hun kandidaat-commissievoorzitter. 'Altijd makkelijk met een jaknikker en lakei aan het hoofd', getuigt Staes. 'Want dan doe je als ministerraad lekker je zin. De 27 dames en heren zonden de pas verkozen Europarlementsleden daarom met een opdracht de ring in: Ga op woensdag 15 juli – de eerste bijeenkomst na de verkiezingen – in debat met Barroso en keur zijn aanstelling goed op 16 juli.'

Maar dat was buiten de waard gerekend, aldus nog Staes. 'Het had wat voeten in de aarde, maar het front dat we opbouwden tijdens de campagne hield stand. Tot grote ergernis van de christendemocraten werd de (her)benoeming van Barroso niet geagendeerd. En werd er dus niet gestemd in juli. Het EP dwong Barroso ondertussen wel bij alle politieke families langs te komen, met een politiek programma en een overzicht van wat hij met zijn nieuwe Commissie wil realiseren'.

Op woensdagnamiddag 9 september komt Barroso bij de groenen langs voor een twee uur durend kruisverhoor. En op 10 september komen de fractievoorzitters van alle politieke families bijeen en beslissen dan of de antwoorden die Barroso verstrekke in de diverse politieke fracties, volstaan. Bovendien komt er nog een tweede politieke afweging. Is het een goede zaak dat het EP reeds midden september Barroso aanstelt als Commissievoorzitter?

'Die timing is niet onbelangrijk', verklaart Staes. 'Want dat is nauwelijks enkele dagen voor de Duitse parlementsverkiezingen en enkele weken voor het Ierse referendum over het Lissabonverdrag, het verdrag dat het Europees Parlement een grotere stem geeft bij benoemingsprocedures'. Vanuit groene hoek wordt dan ook geprobeerd het debat en de stemming uit te stellen tot de bijeenkomst van het EP in oktober in Straatsburg. Wordt dus vervolgd...

www.stop-barroso.eu

© European Communities, 2009

Bart Staes

aangeduid als eerste ondervoorzitter antifraudecommissie

Wie denkt dat parlementsleden na de verkiezingen rustig vakantie kunnen nemen heeft het bij het verkeerde eind. Nadien start immers onmiddellijk een nieuwe strijd binnen de politieke familie. Wie kan waar zetelen in welke parlementaire commissie? Wie krijgt een mandaat als voorzitter of ondervoorzitter van een parlementaire commissie? En wie wordt ondervoorzitter van het EP en in welke buitenlandse delegaties mag je gaan zetelen?

Een overzicht van de geleverde strijd.

Binnen de groene groep werd **Ecolo**'ster **Isabelle Durant** voorgesteld als

kandidaat-ondervoorzitter van het EP. Als Brusselse kan ze namelijk investeren in de relaties tussen de Europese instellingen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Durant zal verder zetelen in de machtige **Begrotingscommissie** en de **commissie Transport**.

Tweede Ecolo-verkozene **Philippe Lamberts** zetelt in de **commissies Industrie, Onderzoek en Energie**

en de **commissie Economie en Monetaire Zaken**.

Groen!-Europarlements lid **Bart Staes** zetelt in de **commissie Milieu, Volksgezondheid en Voedselveiligheid**. Hij

zetelt verder in de **commissies Ontwikkelingssamenwerking en Antifraudebeleid**. Die laatste commissie lag aan de basis

van het ontslag van de Europese Commissie Santer.

De Europese groenen kregen na de onderhandelingen ook het voorzitterschap van twee parlementaire commissies in handen.

De Franse voormalige onderzoeksrechter **Eva Joly** wordt voorzitter van de **commissie**

Ontwikkelingssamenwerking.

De Finse **Heidi Hautala** zit de **commissie Mensenrechten** voor.

craten verzetten ze zich immers tegen de aanstelling van voormalig klokkenluidster **Martha Andreasen** (verkozen op de lijst van de eurosceptische **United Kingdom Independent Party**). Andreasen werd niet verkozen.

Na een lange schorsing van de vergadering werd niemand minder dan onze eigenste Bart Staes door alle politieke families voorgedragen als nieuwe ondervoorzitter. Dat gebeurde onder luid applaus. Toch wel een zeer bijzondere waardering voor het vele werk dat de groene Europarlementariër inzake antifraudebeleid de voorbije tien jaar verzette...

Tijdens de installatievergadering van de **commissie Antifraude** deed zich een verrassing voor: na de verkiezing van de Italiaanse voormalige

onderzoeksrechter **De Magistris** tot voorzitter vroegen de christendemocraten een geheime stemming over de eerste ondervoorzitter van deze belangrijke commissie. Samen met de sociaaldemo-

Niemand minder dan onze eigenste Bart Staes werd door alle politieke families onder luid applaus voorgedragen als nieuwe ondervoorzitter.

Een verlangen naar ontroostbaarheid

Begin maart overleed de schrijfster en filosoof **Patricia De Martelaere** aan de gevolgen van kanker; ze was 51. Haar bundel essays *Een verlangen naar ontroostbaarheid* dateert uit 1993 en is ondertussen reeds aan een elfde druk toe. Het is een heel bijzonder boek van een heel bijzondere vrouw. Op onnavolgbare wijze schrijft ze "Over leven, kunst en dood". Ze doet dat in een soort tedere ernst en een bescheiden passie, met vooral erg veel verwondering.

Het boek bevat **12 essays**, die allemaal afzonderlijk werden gepubliceerd, maar in het boek subtiel op elkaar aansluiten en een geheel vormen. Ze behandelt de wezenlijke vragen en doet dat diepgaand en volhardend, maar tegelijk ook erg toegankelijk. Sommigen zullen zich misschien laten afschrikken door het idee dat het hier om filosofische teksten gaat. Maar die vrees is onterecht. De vragen die behandeld worden, zijn niet altijd gemakkelijk en je moet je aandacht erbij houden. Maar de schrijfster neemt je bij de hand om samen met haar deze verkenningen te volgen.

Heel veel vragen komen aan bod. Kun je schrijven zonder een lezer? Wat is literatuur? Wat is lezen? Kun je de werkelijkheid toegankelijk maken zonder taal? **Bestaat er een 'verlangen naar ontroostbaarheid'?** Hoe staat het met de melancholie en de liefde? **Wat hebben religie, liefde en kunst met elkaar te maken?** Wat is het wezen van de muziek? Zo geformuleerd lijken die vragen heel abstract te zijn. Maar de manier waarop Patricia De Martelaere ze behandelt, is niet op een verkeerde manier 'academisch', integendeel. Door haar manier van schrijven, die erg betrokken is, passioneel en

afstandelijk tegelijk, kun je je laten onderdompelen in haar teksten.

Gemakkelijke antwoorden op moeilijke vragen zijn er niet, en dat hoeft ook niet. Het feit dat je blijft zoeken en vragen is belangrijker. De filosofie is een vorm van krabben, die tot meer jeuk leidt, dat stelt de schrijfster in het slotessay. Maar wie dat nooit deed, heeft iets gemist in haar of zijn leven.

Dit bijzonder boek zegt iets over noodzakelijkheid. Over de noodzaak van het blijven denken, met open vizier. Over de noodzaak van woorden, omdat ze het onmogelijke verlangen en betrachten. Patricia De Martelaere doet dit op een erg aangrijpende en tegelijk erg bescheiden manier. Na het lezen van dit boek ben je een beetje iemand anders geworden.

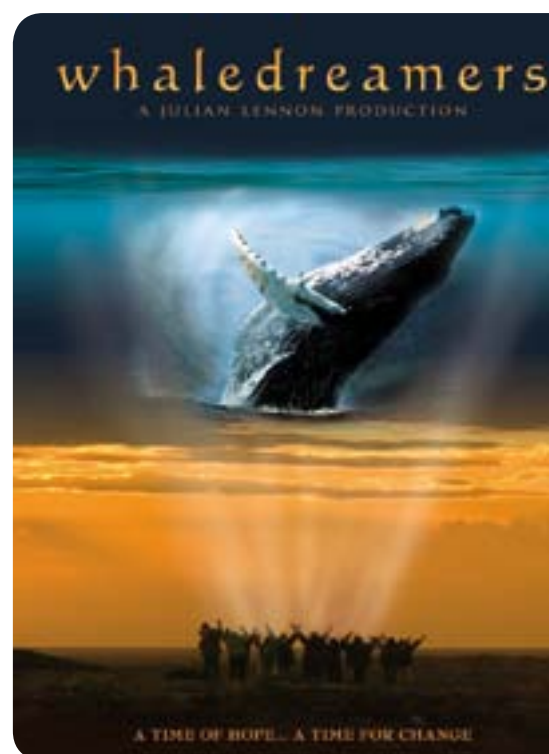
Patricia De Martelaere, Een verlangen naar ontroostbaarheid. Meulenhoff, 173 p.

ANTWERPSE STADSGUERRILLA MIKT OP BANDEN TERREINWAGENS

Enkele tientallen eigenaars van terreinwagens vonden deze zomer hun auto's in het Antwerpse terug met leeggelopen banden. Een stadsguerrilla, genaamd **De Volgende Generaties**, heeft het gemunt op de banden van 4X4's en SUV's. In een pamflet worden ze omschreven als 'gifspuitende metalen cocons van 5 ton'.

Op het pamflet staan ook de telefoonnummers van pechverhelpers **Touring en VAB**. De slachtoffers moesten sowieso professionele hulp inroepen omdat de actievoerders telkens twee banden lieten leeglopen. Het reservewiel gebruiken was dus onvoldoende om te kunnen vertrekken. En belangrijk: de groep kondigt nieuwe acties aan.

Bijzondere boeken

door Jan Mertens

In deze rubriek neemt Jan Mertens, beleidsmedewerker, huisideoloog en literair alleseter bij Groen!, een bijzonder boek onder de loep.

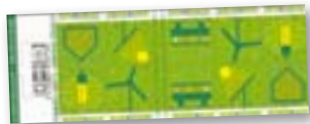
CARROTMOB IN VLAANDEREN CONSUMENTEN, VERENIGT U

Wtf is Carrotmob? Een eenvoudig eco-concept dat komt overgevaaid uit de V.S. Idee is: iedereen winkelt, maar nooit gecoördineerd. 'Als we nu eens met een grote groep op dezelfde dag in eenzelfde buurtwinkel gaan shoppen', dachten de Carrotmobbers van het eerste uur. 'En in ruil daarvoor investeert die winkel een deel van onze uitgaven in energiebesparende maatregelen. Ons geld wordt goed besteed, de winkel bespaart op termijn en het milieu vaart er wel bij'.

De wortelbende is nu ook tot in Vlaanderen geraakt. Eind augustus werd hun eerste 'overval' op een **Antwerpse supermarkt** verwacht; in de **Tugra Market in de Brederodestraat**. Wie de capriolen van de Carrotmob wil volgen of ook een gelijkaardig initiatief uit de grond wil stampen in zijn of haar stad/dorp/gat, kan terecht op hun blog of via Facebook en Twitter. Je vindt er allerhande info zoals video's, foto's, recent nieuws en downloads.

vlaanderen.carrotmob.org

GROENE ZEGELS BIJ DE POST

Bij De Post kan je voortaan ook terecht voor groene zegels. Bij de nieuwste uitgaven hoort een pakketje ecologische zegels, met 5 initiatieven voor een beter leefmilieu. Onderwerpen: **spaarlamp, windmolen, openbaar vervoer, zonne-energie en isolatie**. Verder is er ook een wereldomvattende uitgifte voor de bescherming van Zuid- en Noordpool, en zelfs een **uniek Zuidpoolsouvenir afge-stempeld op de Prinses Elisabethbasis**.

www.post.be

ZOON VAN LENNON MAAKT DOCU WHALEDREAMERS

Whaledreamers is een documentaire film over de terugkeer van de 'Walvisdromers'. Een aboriginalstam die op de rand van uitsterven stond en de lange, lange reis van de walvissen, niet alleen om de door mensen aangerichte slachting te overleven, maar ook om de mensheid tijdig te doen ontwaken. Whaledreamers, een productie van Julian Lennon (zoon van), won reeds acht prestigieuze internationale onderscheidingen.

Aan Whaledreamers is meer dan vijftien jaar gewerkt, op vijf continenten en oceanen en de film is een persoonlijke odyssee geworden van de Britse filmmaker Kim Kindersley in zijn zoektocht naar zijn spirituele wortels, waarbij hij de buitengewone band, zowel eeuwenoud als hedendaags, tussen mensheid en walvissen ontdekte. Je ziet in de film John Hurt, Jack Thompson, Pierce Brosnan en Geoffrey Rush opduiken.

www.whaledreamers.com

Akkoord regularisatie geeft geen rechtszekerheid

Groen! reageert gematigd positief op de regularisatie die nu wordt doorgevoerd, maar is verbolgen over het gebrek aan respect voor menselijke waardigheid die de regering aan de dag legt door niet te zorgen voor rechtszekerheid voor mensen zonder papieren in de toekomst. Het feit dat de regering door interne verdeeldheid er voor kiest om haar belofte – duidelijke regularisatiecriteria in een omzendbrief verankeren – niet na te komen, blijft wraakroepend.

Senator Freya Piryns: 'De regering getuigt voor de zoveelste maal van een gebrek aan visie op lange termijn. Door een akkoord uit te werken voor de meest duidelijke en prangende gevallen hopen de excellenties waarschijnlijk minstens tijdens hun zomervakantie gespaard te blijven van acties van mensen zonder papieren en van vervelende open brieven. Maar op lange termijn zorgen ze niet voor een oplossing. Dit is typisch voor deze regering die gekenmerkt wordt door een gebrek aan daadkracht.'

Tijd voor nieuwe milieurevolutie

Uit een studie op bijna 1.700 testpersonen in Vlaanderen blijkt dat de seksuele ontwikkeling van adolescenten en hun hormoonspiegel verschillen naargelang hun woonplaats. In Antwerpen (zowel agglomeratie als havengebied) verloopt de seksuele maturatie van zowel jongens als meisjes trager dan in andere gebieden. **Vlaams parlements lid Hermes Sanctorum** reageert. 'Het legt de vinger op een etterende milieuwonde. We worden immers nog steeds geconfronteerd met een vervuilde leefomgeving die een duidelijk effect heeft op onze gezondheid. De tijd van het lozen van tonnen kwik en lood in onze rivieren, is gelukkig voorbij. Maar het probleem is hiermee nog niet opgelost. Nuluitstoot moet de norm van de toekomst zijn. Bovendien is door de historische vervuiling nood aan een grootschalige sanering van het milieu, zodat onze omgeving opnieuw 'zuiver' wordt. Tijd dus om de troep van het verleden op te ruimen én strenge criteria stellen die de gezondheid van alle Vlamingen veilig stellen'.

Staes geschokt door laffe moord

Samen met de **europarlementsleden Rebecca Harms en Daniel Cohn-Bendit**, de fractievoorzitters van de Europese groene fractie in het EP, reageert Groen!-Europarlementslid **Bart Staes** geschokt op het nieuws over de brutale moord op **Russische mensenrechtenactiviste Natalya Estemirova**. Bart Staes, Rebecca Harms en Daniel Cohn-Bendit: 'We veroordelen de laffe moord op de toegewijde mensenrechtenactiviste Natalya Estemirova. In haar werk voor de betrouwbare en zeer gerespecteerde **ngo Memorial** deden we onze gezamenlijke strijd voor respect voor de mensenrechten in Tsjetsjenië en de hele Caucasus'. Samen met haar collega en vriendin **Anna Politkovskaya** was ze één van de weinige moedige personen die de Russische en de internationale samenleving bleef informeren over de moeilijke strijd voor mensenrechten, tegen corruptie, tegen de georganiseerde criminaliteit en voor persvrijheid in Rusland en vooral Tsjetsjenië.

ELKE DECRUYNAERE NEEMT GENTSE FAKKEL OVER VAN FILIP WATTEEUW

De verkiezingsuitslag brachten een kleine reshuffle teweeg in de Gentse fractie. Aangezien Oost-Vlaams lijsttrekker Filip Watteeuw verkozen werd en nu fractieleider is van Groen! in het Vlaams Parlement (en niet langer de Gentse fractie leidt), neemt Elke Decruynaere de fakkel over. 'Een logische volgende stap en een hele eer', vindt Elke.

Kort na de verkiezingen van juni besliste de Groen!-fractie unaniem dat de 28-jarige het nieuwe gezicht van Groen! in Gent wordt en vanaf nu de Gentse gemeenteraadsfractie mag leiden. 'Het is een hele eer om de fakkel van **Filip Watteeuw** te mogen overnemen. Mijn doel de komende jaren? Ervoor zorgen dat Groen! de sterkste oppositiefractie blijft.' Hoe we dat gaan doen? 'Door te blijven investeren in dossierkennis maar ook door voldoende voeling te hebben met wat leeft in Gent en ons programma begrijpbaar en kenbaar te maken. En door als team samen te werken. Want ook dat is de sterkte van de Groen! fractie. Iedereen heeft zijn rol. En de fractie is een mooie mix van ervaringen, leeftijden en verschillende achtergronden.'

© Eric de Mildt

Elke wil niet alleen investeren in dossierkennis, maar ook voeling houden met wat er in Gent leeft. Hier neemt ze samen met Filip deel aan The Big Jump, de jaarlijkse actie voor propere rivieren.

Elke leidt voortaan de zeskoppige gemeenteraadfractie, die onder meer bestaat uit **ex-senatrice Meyrem Kaçar**, **ex-minister Vera Dua** en huidig Vlaams fractieleider **Filip Watteeuw**. Zelf vindt ze het een geruststelling dat ze omringd wordt door zo veel ervaring. 'En we hebben ook jonge mensen die opkomen. Zo zal ook **Bram Vandekerckhove** de komende jaren nog meer op de voorgrond komen.'

Elke voelt zich alvast niet te jong voor de verantwoordelijkheid. 'Ik zat al heel jong in het nationale partijbestuur, tien jaar geleden toen Groen! in de regering zat. Daar heb ik **Jos Geysels**, **Mieke Vogels** en **Vera Dua** van

dichtbij aan het werk gezien en veel van hen geleerd.' Vorig jaar was ze ook nog voorzitter van de werkgroep **Gezinnen en Zorg** tijdens het nationale Horizoncongres.

Decruynaere werd in 2006 verkozen en nam sindsdien steeds actief deel aan de debatten in de gemeenteraad. Ze liep vooral in de kijker met haar aanklachten rond de daklozenopvang. Andere stokpaardjes zijn de strijd tegen armoede en voor gelijke kansen voor mensen met een handicap. Ze woont in de Gentse randgemeente Sint-Amandsberg en werkt in de gehandicaptensector. ■

WEST-VLAANDEREN

UNIEKE OPLOSSING IN DE MAAK VOOR BRUGS LAPPERSFORTBOS

Bezetters van het bedreigd bos en de eigenaar zoeken samen naar een alternatieve oplossing om het zonevreemde bos te behouden. Dit ondanks het feit dat er al een stedenbouwkundige vergunning werd verleend om dat stukje bos te kappen en er loodsen en kantoren te bouwen. De bezetting dreigde andermaal uit te draaien op een gewelddadige evacuatie. Vandaag lijkt echter een ongewone oplossing in de maak in het symbooldossier.

'Via onderhandeling is het gelukt dat milieubeweging en bedrijf nu samen lobbyen voor behoud van het bos', zegt **Sigfried Sergeant**, advocaat van de bosbezitters en eind de jaren tachtig nog gemeenteraadslid voor Agalev in de gemeente Beernem. 'Bemiddeling (vorm van alternatieve geschillenbeslechting die nog een stapje verder gaat dan onderhandelen) zou een plaats moeten krijgen bij milieudiscussies.'

Als op 18 oktober de bezetters het Lappersfort verlaten – dat is de deadline – betekent dat het einde van de tweede bezetting. De eerste bezetting, tussen 2001 en 2002, duurde 14 maanden. Uiteindelijk werd het bos gewelddadig ontruimd. Naderhand

werd een groot gedeelte van het bos aangekocht door de Vlaamse overheid. Enkel het gedeelte van het bos (iets meer dan 3 ha) aan de weg gelegen, bleef in het bezit van Fabricom en daarvoor werd een stedenbouwkundige vergunning tot het oprichten van kantoor gevraagd en bekomen.

De tweede protestactie, die eind september 2008 begon, had tot doel het kappen van dat laatste stukje bos te vermijden en zal 13 maanden hebben geduurd. Al die tijd stonden bezetters en het **Groene Gordelfront (GGF)** lijnrecht tegenover **eigenaar Fabricom** en leek een toenadering tussen beiden bijna onmogelijk. Tot voor kort.

Deal is nu dat Fabricom de actievoerders zal

steunen bij het behoud van het bos. Concreet zal gevraagd worden aan de Vlaamse overheid om ergens anders een 'economisch gelijkwaardig' stuk grond aan te bieden om kantoren en loodsen te bouwen. Zo zou dit belangrijk stukje Brugs bos gered kunnen worden.

De actievoerders zullen van hun kant, als er geen oplossing wordt gevonden, het bezette bos vrijwillig verlaten. 'Dit is een historisch akkoord', zegt Sergeant. 'Eigenaars en actievoerders proberen dit stukje zonevreemde bos via duurzame grondenruil voorgoed te vrijwaren'. Als de minnelijke schikking lukt, kan het Lappersfort een voorbeeld zijn voor gelijkaardige geschillen, vindt Sergeant. ■

HOE BLIJF JE ACTIEF ZONDER MENTAAL OUD TE WORDEN?

Zilvergroen schetst 12 zinvolle antwoorden

Naar aanleiding van de Vlaamse Ouderenweek 2008 bood de Vlaamse Ouderenraad ook Groen!Plus de kans een zogeheten Rollenboek te schrijven. Onder het motto 'Uitgebold? Ingerold!' ging reporter Walter Decoene op pad, met vragenlijst en fototoestel. Resultaat is Zilvergroen, een brochure met twaalf interviews met evenveel groene 55-plussers. 'Zinvoller dan twaalf aanbevelingen', meent Hugo Van Dienderen, voorzitter van Groen!Plus.

Al heel snel ontdekten voorzitter **Hugo Van Dienderen**, verslaggever/fotograaf **Walter Decoene** en **Violette Vansteelandt** dat beide begrippen – Uitgebold? Ingerold! – mekaar heel dikwijls overlappen of moeiteloos bij mekaar aansluiten. Dat was tenminste zo

Zilvergroen', het Rollenboek van Groen!Plus, legt uit hoe en waarom oudere ecologisten zich blijven inzetten voor hun medemens

bij de 12 groene senioren die vertelden over hun heden en verleden, en een heel klein stukje over hun toekomst. 'Zilvergroen' is dus een schets waarin je ontdekt hoe groene senioren actief blijven zonder mentaal oud te worden...

De groene senioren vervullen ook nog steeds belangrijke taken, zo blijkt. Bij de geïnterviewden is de Zwijndrechtse burgemeester **Willy Minnebo** en de eerste 'groene' senator **Marjet Van Puymbroeck**.

'Als groene senioren zetten we ons in voor een planeet die leefbaar blijft voor onze kleinkinderen. Zoals andere ouderen tonen we dat menselijke, sociale, culturele en geestelijke ontwikkeling belangrijker is dan geld. Onze actie is goed voor de gezondheid van de planeet en die van onszelf'.

Ter inspiratie van de jonge(re) generatie heeft Van Dienderen een exemplaar van de brochure overhandigd aan **Kristof Calvo**,

voorzitter van **Jong Groen!**. Calvo toonde zich alvast tevreden met het cadeau. 'Het bevat heel wat aanstekelijke inspiratie voor mij en mijn vrienden. Ik apprecieer het dat Groen!Plus niet de politieke schoonmoeder gespeeld heeft tegenover ons. Integendeel, wij nemen geregeld gezamenlijke initiatieven. Bij ons geen sprake van een strijd tussen de generaties'.

De Groen!Plusvoorzitter heeft tenslotte nog een suggestie voor elke lezer van Ecozine: "Iedereen heeft wel ouderen in zijn/haar omgeving. Geef hem/haar een Zilvergroen en misschien krijgen we zo een actief lid meer voor Groen!Plus en dus voor Groen!" Zilvergroen is verkrijgbaar op het nationaal secretariaat en de provinciale secretariaten voor de prijs van 5 €.

www.groen-plus.be

JONG GROEN! ZOMERKARAVAN

De jaarlijkse Zomerkaravaan van Jong Groen! zit er op. Het was een fantastische vijfdaagse fietstocht waarvan iedereen met volle teugen genoten heeft. De jonge snaken hebben hard gefietst, maar hadden toch energie op overschot om ook van het mooie programma te kunnen genieten. De mooie rondleiding in het Zoniënwoud, de interessante internationale avond in het teken van Iran, de aankomst met de fiets bovenaan de Bosberg, de verfrissende duik in Océade, de helse fietstochten door Brussel, het wijnproeven bij druivenkwekerij Soniën... het staat allemaal in hun geheugen gegrift. De Groen!-groepen van Halle, Tervuren en Gerardsbergen boden onderweg steun door de troepen te bevoorraden. Deze week zal niet snel vergeten worden!

www.jong-groen.be

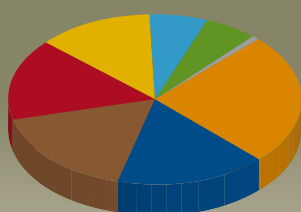

ONZE VERKOZENEN

7 zetels in het Vlaams parlement, 3 zetels voor Brussel en 1 zetel in het Europees parlement. Dat is het echte resultaat van de verkiezingen van juni '09. Per parlement stellen we u onze verkozenen kort voor en geven we hun voornaamste beleidsdomeinen mee. Hou hen in de gaten, want de volgende jaren zullen zij het mooie weer maken in hun respectievelijke parlementen.

VLAAMS PARLEMENT

ZETELVERDELING

CD&V	31 zetels
Open VLD	21 zetels
Vlaams Belang	21 zetels
sp.a	19 zetels
N-VA	16 zetels
Lijst Dedecker	8 zetels
Groen!	7 zetels
U.F.	1 zetel

Filip Watteeuw

LEEFTIJD 47 jaar

WOONT IN Gent

ERVARING Lector; was reeds gemeenteraadslid en fractieleider in Gent; wordt nieuwe fractieleider

LEGT ZICH TOE OP economie, tewerkstelling, openbare werken en mobiliteit

Bart Caron

LEEFTIJD 53 jaar

WOONT IN Marke (Kortrijk)

ERVARING Gemeenteraadslid en cultuurspecialist, heeft ook de nodige ervaring in sport

LEGT ZICH TOE OP cultuur en gemeenten, provincies en intercommunales

Luckas Van der Taelen

LEEFTIJD 51 jaar

WOONT IN Vorst (Brussel)

ERVARING Mediaspecialist; was al schepen in Vorst en Europarlementslid; wordt ook gemeenschapssenator

LEGT ZICH TOE OP media, taalgebruik, Brussel en Vlaamse Rand

Hermes Scanctorum

LEEFTIJD 28 jaar

WOONT IN Herent

ERVARING Bio-ingenieur en onderzoeker aan de VUB; was reeds gemeenteraadslid en schepen

LEGT ZICH TOE OP leefmilieu, landbouw en zeevisserij, energiebeleid en wetenschappelijk onderzoek

Elisabeth Meuleman

LEEFTIJD 33 jaar

WOONT IN Mater (Oudenaarde)

ERVARING Gemeenteraadslid; was reeds beleidsmedewerker van Groen! rond welzijn, cultuur en onderwijs

LEGT ZICH TOE OP onderwijs

Mieke Vogels

LEEFTIJD 55 jaar

WOONT IN Deurne (Antwerpen)

ERVARING Voorzitter en voormalig minister; was al schepen in Antwerpen en is ook raadslid in district Deurne

LEGT ZICH TOE OP welzijn & gezondheidszorg, huisvesting

Dirk Peeters

LEEFTIJD 50 jaar

WOONT IN Oud-Turnhout

ERVARING Gemeenteraadslid; was reeds schepen en medewerker van Rudi Daems (voormalig Vlaams Parlementsld)

LEGT ZICH TOE OP ruimtelijke ordening

PER PARLEMENT

FRACTIELEIDER FILIP WATTEEUW OVER REGEERAKKOORD PEETERS II

Gaat het de goede richting uit met de groene economie? Hoe is het gesteld met ons leefmilieu? En wat met de kwetsbare groepen in onze samenleving? Afgaande op het Vlaams regeerakkoord van Peeters II krijgen we geen afdoende antwoorden op die vragen die voor ecologen fundamenteel zijn, zegt Groen!-fractie leider Filip Watteeuw. 'En de eindconclusie kan enkel zijn: dit akkoord helpt Vlaanderen niet uit de crisis'.

'Het regeerakkoord van de nieuwe Vlaamse regering beslaat 100 bladzijden. Maar ; 25 maal het woord natuur laten vallen, verzekert ons nog niet van een kwalitatieve leef-omgeving en 23 maal het woord armoede gebruiken, is nog geen garantie voor een warme samenleving', zegt Filip. 'De kans dat er in Vlaanderen een oplossing komt voor de economische, ecologische en sociale crisis is gewoonweg nul.'

Toch is niet allemaal kommer en kwel, benadrukt de kersverse fractieleider. Maar écht groene accenten vond Filip Watteeuw niet in het regeerakkoord. 'Wel heel wat beloftes. En we hebben zelfs een aantal interessante positieve aanzetten ontdekt, zoals de meer gerichte ecologiepremie, het groene investeringsfonds en de groene fiscale maatregelen. De aanzetten zijn er, maar ook niet meer dan dat.'

Zelf de opstart van een Vlaams energiebedrijf kan nog een goede zaak zijn, vervolgt Watteeuw. 'We hopen dat het een belangrijke speler wordt op de energiemarkt, dat het Vlaanderen helpt om meer hernieuwbare energie op te wekken. Maar de oprichting van een Vlaams energiebedrijf is niet genoeg, de bekostiging ervan wel. 200 miljoen euro is niet rijkelijk, vrees ik. Er zal dus meer voor nodig zijn om er een grote speler van te maken'.

Wat verder ook opvalt, zijn een aantal blinde vlekken in het akkoord. 'Er wordt weinig gezegd over de grote investeringsdossiers zoals het Schipdonkkanal, de Lange Wapper en het Deurganckdok', luidt het. Ook over natuurontwikkeling vindt Groen! weinig of niets terug. En in feite staat er over klimaat ook niets in dit akkoord. 'Beseft deze regering wel dat binnen enkele maanden de klimaatconferentie van Kopenhagen van start gaat?'

Ook een performant milieubeleid blijft vooralsnog uit, vervolgt Filip. 'Neem nu de aanpak van fijn stof. Metingen tonen aan dat we in feite in het kolenhok van Europa leven. En dat terwijl de bevoegde minister vindt dat Europa zich moet aanpassen aan Vlaanderen, dat de Europese milieuriichtlijnen bijgestuurd moeten worden op maat van Vlaanderen. En dat terwijl Vlaanderen nog meer wil inzetten op logistiek en transport. Dat voorspelt niet veel goeds.'

'En ten slotte biedt dit regeerakkoord ook geen perspectief voor kwetsbare groepen', besluit Filip. 'Toch niet structureel, neen. In plaats daarvan krijgen we symbolische

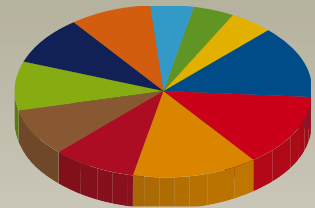
“Negentig keer het woord duurzaam gebruiken, leidt nog niet tot een groene economie.

ingrepen als de Vlaamse kinderbeijslag en de Vlaamse hospitalisatieverzekering. Ongetwijfeld populaire maatregelen, dat is zeker, maar of daarmee de armoede zal verminderen en de wachtlijsten ingekort worden, is nog maar de vraag.'

Filip sluit zijn kritiek op het regeerakkoord af met een uitsmijter. 'Een regeerakkoord is één iets, de ploeg die dit moet uitvoeren een ander. Het is toch ook opvallend dat we nu plots te maken krijgen met een Vlaamse regering waar werk, economie, begroting en financiën in handen komen van twee oud-gedienden van de werkgeversorganisaties: **Philippe Muyters** komt van VOKA, minister-president **Kris Peeters** stond tot 2004 aan het hoofd van Unizo. Een kleine werkgeversconferentie op zich.'

EUROPEES PARLEMENT

ZETELVERDELING

Open VLD	3 zetels
PS	3 zetels
CD&V	3 zetels
sp.a	2 zetels
Vlaams Belang	2 zetels
Ecolo	2 zetels
MR	2 zetels
CDH	2 zetels
Lijst Dedeker	1 zetels
Groen!	1 zetels
N-VA	1 zetels

Bart Staes

LEEFTIJD 50 jaar

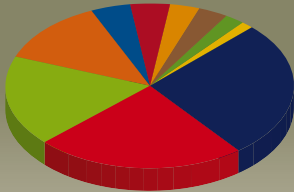
WOONT IN Antwerpen

ERVARING Europarlementair sinds 1999; schreef reeds verschillende boeken, vooral over Europa

LEGT ZICH TOE OP begroting, milieu, pesticiden en energie

BRUSSELS HOODSTEDELIJK PARLEMENT

ZETELVERDELING

MR	24 zetels
PS	21 zetels
Ecolo	16 zetels
CDH	11 zetels
Open VLD	4 zetels
sp.a	4 zetels
CD&V	3 zetels
Vlaams Belang	3 zetels
Groen!	2 zetels
N-VA	1 zetels

Bruno De Lille

LEEFTIJD 36 jaar

WOONT IN Brussel

ERVARING Radioproducer en gemeenteraadslid; voorzitter van vzw Atomium; is Staatssecretaris; was reeds schepen in Brussel

BEVOEGDHEDEN STAATSSECRETARIS

Mobiliteit, Gelijke Kansen, Administratieve Vereenvoudiging en Openbaar Ambt, Cultuur, Jeugd, Sport en VGC-personeel

Annemie Maes

LEEFTIJD 43 jaar

WOONT IN Jette

ERVARING Gemeenteraadslid; wordt fractievoorzitter; werkte voordien voor een privéorganisatie die zich bezighoudt met auteursrechten

LEGT ZICH TOE OP alle gewestmateries, met bijzondere aandacht voor mobiliteit, leefmilieu, gezonde voeding, openbare ruimte, grootstedelijke context en veiligheid

Elke Van den Brandt

LEEFTIJD 29 jaar

WOONT IN Brussel

ERVARING Werkte reeds bij UCOS-vzw (Universitair Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking); sinds 2004 was ze wetenschappelijk medewerker aan de VUB; bouwde expertise op rond gender en diversiteit

LEGT ZICH TOE OP Wil als jonge moeder haar schouders zetten onder projecten rond meertalig onderwijs en de aanpak van het capaciteitsprobleem in het onderwijs en de voorschoolse opvang

ALLEMAAL GEDUPEERD?

STAP SAMEN NAAR DE RECHTBANK

Gefixeerde schade

Een eerste type is de 'gefixeerde schade'. Die wordt veroorzaakt door één gebeurtenis op een specifiek tijdstip. De slachtoffers kunnen vrij eenvoudig worden vastgesteld: ze werden allen blootgesteld aan dezelfde gebeurtenis, op hetzelfde moment en op dezelfde plaats. Voorbeelden zijn de vuurwerkramp in Enschede, de kernramp in Tsjernobyl, het Hei-zeel-drama en de gasontploffing in Ghislenghien.

In het laatste geval, bij de zware explosie op het industrieterrein in het Henegouwse Ghislenghien op 30 juli 2004, vielen 24 doden en 132 gewonden. Meer dan vijf jaar na de gasramp in Gellingen is een eerste slachtoffer vergoed via 'buitengerechtelijke schadeloosstelling'. Het gros van de slachtoffers verkiest evenwel de uitkomst van het proces af te wachten. Begin 2010 wordt een vonnis verwacht. Op het proces staan 14 beklagden terecht. Er zijn meer dan 600 burgerlijke partijen.

Stel: je koopt een radiator, maar betaalt te veel. Of veel erger: je bent slachtoffer van een ramp. Als enkeling sta je er quasi machteloos tegenover. Stap je samen met anderen naar de rechtbank, kom je al een heel eind verder, zegt federaal parlementair Stefaan Van Hecke. Samen met Ecolo-collega Philippe Henry heeft hij een wetsvoorstel klaar voor een collectieve procedure. 'Gedupeerden stappen samen naar de rechtbank en maken zo meer kans op een schadevergoeding'.

Huishoudtoestellen, hypotheekleningen, telecomcontracten... Gaat het ermee fout, dan wordt vaak een grote groep van mensen getroffen. Of als er ergens niet zorgvuldig met de veiligheid omgesprongen wordt, dan kan het helemaal fout aflopen. Denk maar aan een ramp zoals de brand in het Switel-hotel. Juridisch gezien krijg je dan de zogeheten massaschade of schade op grote schaal. Er kunnen drie types van massaschade worden onderscheiden.

Sluipende schade

Een tweede type is de 'sluipende schade'. Deze massaschade wordt niet veroorzaakt door één gebeurtenis maar door een reeks van blootstellingen of gebeurtenissen. In dit geval kunnen de slachtoffers veel moeilijker worden vastgesteld. Voorbeelden: DES-dochters in Nederland, slaap- en kalmeringsmiddel Softenon in Duitsland en beroepsziektes als asbestose, longkanker en mesotheliom.

De zogeheten DES-dochters zijn Nederlandse vrouwen waarvan de moeder tijdens de zwangerschap diëthylstilbestrol, beter bekend als DES, heeft gebruikt. De stof is bekend geworden nadat ze vanaf 1946 tot 1977 werd voorgeschreven aan zwangeren die eerder een of meer miskramen hadden gehad, in de hoop dat dit de kans op herhaling zou verminderen. Dat bleek niet het geval. De stof is naar schatting voorgeschreven aan tussen de 189.000 en 378.000 zwangeren. DES-dochters kunnen zowel ernstige lichamelijke als emotionele gevolgen ondervinden van de blootstelling aan DES.

Strooischade

Het laatste type heet 'strooi-schade'. In dit geval verspreidt de schade zich over een grote, vaak onoverzichtelijke groep mensen en is de schade voor elkeen slechts minimaal. Slachtoffers aarzelen om een gerechtelijke procedure op te starten voor een schadevergoeding, omdat de schadevergoeding de procedurekosten niet zal overstijgen. Voorbeeld: bouwers betaalden veertien jaar lang te veel voor een staalplaatradiator door prijsafspraken tussen fabrikanten.

Er zijn meer dan sterke aanwijzingen dat de grootste fabrikanten van staalplaatradiatoren onderling prijsafspraken hebben gemaakt in de periode 1993-2007. Daardoor zou elk gezin ongeveer € 250 te veel betaald hebben. Het dossier ligt nu bij de Raad voor de Mededinging, die binnen het halfjaar een uitspraak moet doen. Aangezien er geen initiatief wordt genomen tot het starten van een gerechtelijke procedure bestaat er een risico dat de overtreding ongestraft blijft.

DE COLLECTIEVE PROCEDURE

NIETS DAN VOORDELEN

In de voorgaande gevallen zegt de logica: ben je slachtoffer van massaschade, groepeer je en bekom samen rechtsherstel. Probleem is echter dat ons gerechtelijk systeem een individueel systeem is. Dat betekent dat elke consument zelf zijn rechten moet opeisen. Maar in de praktijk gebeurt dat niet vaak. Neem het voorbeeld van de radiatoren: weinig of geen consument zal voor € 250 een lange en dure gerechtelijke procedure opstarten...

Net daarom willen Groen! en Ecolo een class action-procedure invoeren in het Belgisch recht, zegt Stefaan Van Hecke. 'Dat maakt het gedupeerden mogelijk om zich gemakkelijk bij anderen aan te sluiten om samen een procedure op te starten tegen de veroorzakers van de massaschade. Het grote voordeel is dat er in geval van massaschade geen honderden processen moeten worden gevoerd. Eén proces volstaat. En daar houdt het niet mee op qua voordelen'.

Zo zijn ook de kosten voor de gedupeerden heel miniem, vervolgt Van Hecke. De kosten van de procedure – expertisekosten, advocaten... alles samen kan dat flink oplopen – moeten slechts één keer betaald worden en kunnen verdeeld worden over alle gedupeerden. 'Daardoor verlaagt de drempel naar het gerecht. En ook het gerecht zelf heeft er baat bij: zo leidt een collectieve procedure tot kostenbeperkingen'.

Een collectieve procedure werkt ook preventief naar potentiële veroorzakers van massaschade toe. Zo zal een collectieve procedure behoorlijk bedreigend overkomen bij diegenen die er nog maar aan denken om de wet te overtreden of laks om te springen met de veiligheid. Iedereen wint er dus bij, vat Van Hecke samen: de gedupeerde krijgt makkelijker een schadevergoeding, het gerecht kan efficiënter werken en ondernemingen zullen geneigd zijn zich te houden aan de wetgeving'.

Lees het volledige wetsvoorstel op www.stefaanvanhecke.be

COÖPERATIES

Voortrekkers van de groene economie

Wie coöperaties zegt, zegt landbouw. Althans, dat wil het cliché. Maar coöperaties zijn veel meer dan dat. De wereldverbeterende en kleine collectieven zonder baas worden steeds meer moderne commerciële ondernemingen die voor meer staan dan alleen winst. Ecozine zet de voornaamste principes van coöperaties uiteen en presenteert we het model uit het verleden dat kan instaan voor de zorg van de toekomst. Maar eerst stellen we enkele praktische voorbeelden voor, in – jawel – landbouw, energievoorziening, bouw en communicatie.

BOUW

DE NOORDBOOM

Een houtverwerkingsbedrijf uit Ronse, gespecialiseerd in verfraaiingswerken, nieuw- en vernieuwbouw en houtskeletbouw; werkt uitsluitend met duurzame materialen. Bouwt lage-energiewoningen en passiefhuizen. Maakt en plaatst FSC-gelabeld buitenschrijnwerk.

Het grote verschil met andere bouwbedrijven is dat ze zorgzaam omspringen met grondstoffen en andere bouwmaterialen en dit met respect voor de natuur. Heeft als motto: Hout, ons goed. Hecht veel belang aan (interne en externe) vorming.

Is gestart als cvba (coöperatieve vennootschap), en heeft drie vennoten en 18 medewerkers. Bezorgdheid en verbondenheid, inspraak en verantwoordelijkheid, arbeidstijd op maat, beperkte loonspanning, is de basis voor een gezonde en efficiënte bedrijfscultuur.

www.denoordboom.be

LANDBOUW

DE WASSENDE MAAN

De biologisch-dynamische groentekwekerij uit Astene (bij Deinze) kweekt groenten met respect voor het milieu en met oog voor het welzijn van planten, dieren en mensen. Op vier hectare worden daar talloze seizoensgewassen gekweekt en langs de 'korte keten' aan de consument bezorgd.

Het bedrijf is gekend door het pakketensysteem. Elke week worden pakketten van verse groenten en fruit samengesteld. Die zijn bestemd voor de 'abonnees', consumenten die een abonnement nemen. Ze zijn vers geoogst en worden bij de klant thuis ter beschikking gesteld.

De Wassende Maan werkt vaak samen met andere bioboeren om het aanbod op peil te houden. Het is een coöperatie pur sang, die naast natuurproducten ook waarden wil creëren: gezondheid, kwaliteit, stabiele werkgelegenheid, biodiversiteit, minder CO₂-uitstoot, samenwerking...

www.dewassendemaan.be

ENERGIE

ECOPOWER

Coöperatie uit Berchem die investeert in groene energie en die ook verdeelt aan de coöperanten. Daarnaast wil Ecopower sensibiliseren voor rationeel energiegebruik.

Ecopower kiest uitdrukkelijk voor de coöperatie als bedrijfsvorm. De coöperanten zijn werkelijk mede-eigenaar van projecten zoals windturbines en kleine waterkrachtcentrales. Vandaag zijn al meer dan 20.500 mensen aandeelhouder, zo'n 18.000 huishoudens zijn klant.

Iedereen kan lid worden door een aandeel van 250 euro te kopen. De coöperanten delen in de winst van hun bedrijf (6% dividend, de laatste jaren). Dankzij een gezonde financiële toestand kan Ecopower pionieren in het werkveld van hernieuwbare energie.

Ecopower besteedt bewust en consequent aandacht aan de triade PPP, die staat voor people, profit en planet. Ecopower gaat er ten slotte van uit dat de energie eigendom is van de gemeenschap.

www.ecopower.be

COMMUNICATIE

CHOCO

Communicatie- en marketingbedrijf uit Lier dat 'goesting geeft in merken en mensen'. Werkt vaak voor de non-profitsector. In een ver verleden was het ook de 'huis'-campagnemaker van de groenen. Choco verzorgde al eerder campagnes van Mieke Vogels en Erwin Pairon. Draagt de coöperatieve waarden uit in zijn dagelijkse werking en stelt levenskwaliteit en milieu voorop. Ziet bijvoorbeeld geld als energie en economie als het uitwisselen ervan. Gebruikt als baseline 'shaping creative energy'.

www.chocoweb.be

Zaakvoerder Dirk Vansintjan over groenestroomcoöperatie Ecopower

KLEIN VAN GESTALTE, GROOT VAN GEDACHTE

Naast groene energie wil het Antwerpse Ecopower vooral ook beweging opwekken. Beweging in de sector van hernieuwbare energie, en enthousiasme bij klanten/aandeelhouders om de idee achter coöperaties te promoten. 'Het is geen casinokapitalisme en geen communisme, maar de ideale bedrijfsvorm voor mensen die samen willen investeren in sectoren met toekomst.'

In de schaduw van Berchem station houdt Ecopower kantoor. Met minder dan 1 % van de Belgische elektriciteitsmarkt is het sinds '91 een spreekwoordelijke dwerg naast een reus als Electrabel. Maar dat deert bestuurder Dirk Vansintjan duidelijk niet. 'Zonder enige vorm van reclame of sponsoring melden zich elke maand een kleine 1.000 mensen aan. Dat moet je verdienen.'

Iedereen die bij Ecopower aanklopt, krijgt in de eerste plaats tips om energie te besparen. Want **het groenste kilowattuur is nog steeds een uitgespaard kilowattuur**, redeneert Ecopower. 'Als blijkt dat hij/zij nog kan besparen, maken we hem of haar daar op attent. Idee is: besef dat je als particulier macht hebt door te isoleren, door zonnepanelen te installeren... De Vlaming is daar voor te vinden.'

Klanten zijn er ook veel meer dan alleen afnemers van groene stroom, het zijn ook aandeelhouders. Ecopower kiest immers uitdrukkelijk voor de coöperatie als bedrijfsvorm. Een bedrijf pur sang dus, maar wel een bedrijf met een maatschappelijk doel, een transparante structuur en heel veel kleine aandeelhouders. Een bedrijf ook dat PPP – *people planet profit* – hoog in het vaandel draagt.

Dat concept, waar eenieder die groene stroom wil, ook aandeelhouder wordt – voor 250 euro koop je een aandeel – zit in de lift.

'Vandaag zijn meer dan **20.500 mensen aandeelhouder, zo'n 18.000 huishoudens zijn klant**', verklaart Vansintjan. 'Zij betalen een billijke en vaste prijs per kilowattuur, uit windturbines, kleine waterkrachtcentrales, zonnecellen, warmtekraftkoppeling op biomassa...'

Daarnaast delen ze ook in de winst. Ecopower biedt een aantrekkelijk dividend op hun groene investering: **6% de laatste jaren**. Dankzij een gezonde financiële toestand kan Ecopower verder pionieren in het werkveld van hernieuwbare energie. Een faire deal dus, maar geen superwinsten. Want dat staat haaks op de gedachte achter coöperaties, aldus nog Vansintjan.

Door het businessmodel van de coöperatie is de cirkel rond: wie investeert, is mede-eigenaar, neemt elektriciteit af, is tevreden met een bescheiden dividend en kan zich vinden in het beleid van het bedrijf. Mensen worden zo transparant betrokken bij een economische activiteit, ook dat vindt Ecopower een meerwaarde.

Voor Ecopower is het **ook belangrijk om lokaal te werken, met goede partners en op de juiste schaal**. Voorbeeld is Eeklo: daar bezit het 3 windturbines en werkt het met biomassa in een warmtekraftkoppeling (WKK). 'Niet dat *small* altijd *beautiful* is. Maar als je groene energie op de juiste schaal op de juiste plaatsen inzet, kom je al heel ver.'

Als Ecopower het Eeklose verhaal zou herhalen op Vlaams niveau, dan hebben we geen kerncentrales nodig. 'Voor huishoudelijke verbruikers, welteverstaan. En op voorwaarde dat we minder verbruiken. Dat kan: zo kan iedereen 30 % besparen. Investeer dus eerst in isolatie, en dan in zonnepanelen. Anders zet je de kers op de taart vooraleer de taart gebakken is', vergelijkt Vansintjan.

Behalve in Eeklo heeft Ecopower projecten in Gent, Gistel, Rotselaar en Overijse. Er staan ook projecten op stapel in onder andere Aarschot, Hoegaarden, Harelbeke en Asse. In de praktijk is het eigenaar of mede-eigenaar van **7 windturbines, 2 waterkrachtcentrales, 1 biomassa-installatie en 200 installaties met zonnecellen**. Het is één van de kleine leveranciers, maar wel een die substantieel groeit...

Die groei biedt kansen. En de ambitie ligt er dan ook niet om. 'Wellicht is hier het tienvoudige mogelijk', vindt Vansintjan. 'Op vlak van hernieuwbare energie moet er zo veel gebeuren. Gelukkig maakt de technologie mogelijk waar wij 20 jaar geleden van droomden.' Een klein voorbeeldje daarvan is de toekomstige applicatie die online toont waar en hoeveel energie opgewerkt wordt.

Om die groene droom waar te maken, **werkt Ecopower samen met andere coöperaties** en zit het mee in een koepel. Waar in andere sectoren/in de privé rivaliteit heerst onder concurrenten, spreekt Vansintjan van collega's, of zelfs broeders en zusters. 'Door samen te werken, delen we onze ervaringen en leren we van elkaar. Dat is nodig, want er zijn nog heel wat blinde vlekken in te vullen.'

Daarom wordt ook hard gewerkt aan zichtbaarheid. Vansintjan meent dat **groene stroom alleen maar doorbreekt als mensen de voordelen ervan zien**. Zo wil Ecopower met een waterrad de Gentenaars overtuigen. 'Geen betere manier dan met een goed zichtbaar project, zoals een waterrad tussen de Blekersdijk en het Baudelopark, in het centrum. De beste sensibilisering, voor jong en oud.'

Net als windmolens oefenen watermolens aantrekkingskracht uit op het grote publiek. Bovendien illustreren ze hoeveel moeite het kost om een beetje elektriciteit te maken. En dat zet hen ertoe aan om er bewust mee om te gaan. 'Missie geslaagd, want het kleinste kind snapt wat er gebeurt. En daar draait het ook om bij ons: beweging krijgen in de sector en enthousiasme opwekken.'

Wie investeert, is mede-eigenaar, neemt elektriciteit af, is tevreden met een bescheiden dividend en kan zich vinden in het beleid van het bedrijf.

De 7 PRINCIPES van een coöperatie

Een coöperatie is meer dan een juridische vennootschapsvorm, het is een andere manier van ondernemen. De coöperatieve beweging denkt bewust na over hoe je onderneemt met zoveel mogelijk respect voor omgeving en maatschappij. Men werkt liever voor de eigen voldoening dan om de zakken van de aandeelhouder te vullen. Winst is geen doel op zich, maar een middel om het bedrijf en zijn omgeving te verbeteren. De internationale coöperatieve beweging hanteert hiervoor zeven basisprincipes.

1 Iedereen kan toetreden

Een kenmerk van coöperaties is het 'open en vrijwillig lidmaatschap'. Coöperaties staan open voor iedereen die gebruik wil maken van het aanbod en die verantwoordelijkheid als lid wil opnemen.

2 Democratische controle

De aandeelhouders controleren het bedrijf en nemen actief deel aan beleidsdiscussies. Er zijn geen dominerende aandeelhouders. In de meeste coöperaties heeft iedereen één stem, ongeacht het aantal aandelen.

3 Aandeelhouders = bedrijf

Alle aandeelhouders vormen samen het bedrijf. Je koopt geen product of dienst, je bent het. Je koopt dus niet alleen een aandeel, maar toont je ook betrokken op allerlei andere manieren. Aandeelhouders zijn tevreden met een beperkt dividend. De rest van de winst is bestemd voor de doelstellingen van de coöperatie.

4 Onafhankelijkheid troef

Een coöperatie blijft onafhankelijk, ook al werkt zij bijvoorbeeld samen met andere bedrijven of overheid. In elk geval zorgt zij ervoor dat elke vorm van samenwerking democratische controle van de leden toelaat.

5 Vorm en leer

Typisch is ook dat coöperaties veel aandacht schenken aan de vorming van hun vennoten. Ecopower bijvoorbeeld leert haar aandeelhouders hoe ze energie kunnen besparen.

6 Werk samen

Coöperaties streven naar samenwerking met andere coöperaties. Niet alleen in dezelfde of andere sectoren, maar ook over taal- en landsgrenzen heen.

7 Aandacht voor omgeving en gemeenschap

Door hun aandacht voor de omgeving waarin ze functioneren en de lokale gemeenschap, dragen coöperaties bij tot de economie van de toekomst.

COÖPERATIES, OOK IN DE ZORGSECTOR?

De idee achter een coöperatie is niet nieuw. Integendeel, ze is zo oud als de straat en heeft haar roots in de arbeidersbeweging. Dat neemt niet weg dat het een voortrekker van de nieuwe, groene economie kan worden. Zo kan een coöperatie investeringen doen die een individu onmogelijk alleen kan dragen en zo tegemoet komen aan maatschappelijke noden. En die noden zijn groot. Denk bijvoorbeeld maar aan de zorgsector. Daarom wil Groen! ook daar de coöperatie promoten als motor van vernieuwing.

We nemen het heft in eigen handen. Dat dachten **Engelse wevers** toen ze in 1844, in volle industriële revolutie, de eerste statuten opstelden van een coöperatie (zie de zeven principes). Toen ook in België de overheid naliet om sociale voorzieningen in te richten, deed de arbeidersbeweging het maar zelf. Bij een gebrek aan een ziekte- of werkloosheidsverzekering werden onderlinge kassen opgericht, vaak letterlijk in een sigarenkist. Hieruit ontstond onze sociale zekerheid, nog steeds één van de beste ter wereld.

Hetzelfde model kan ook toegepast worden op andere sectoren. Denk maar aan de sector van de hernieuwbare energie en hoe rendabel die is: niet alleen economisch maar ook maatschappelijk: energie aan een eerlijke

prijs, schonere lucht, extra jobs, een ontwikkelende technologie die massaal kan ingezet worden, gespecialiseerde bedrijven die boomen... Zulke initiatieven bestaan al in Vlaanderen en België (zie voorbeelden uit de praktijk). Probleem is dat coöperaties nog steeds eilandjes zijn in onze economie.

Groen! wil dat model nu ook introduceren in de zorgsector. Het is immers een dynamische vorm van organisatie die de zorgvragen van de bevolking kan beantwoorden. Zo zijn er in **Zweden** coöperaties van ouders die kinderopvang organiseren en in andere Europese landen bestaan coöperaties van mensen met een handicap en hun gezinnen die hun eigen zorgaanbod ontwikkelen. In **Italië** bijvoorbeeld bieden de sociale coöperaties hun

dienstverlening aan meer dan 3 miljoen burgers aan. De voorbije jaren is deze sector flink gegroeid.

Internationaal zijn coöperaties de basis van de sociale economie. In Europa alleen al zijn er meer dan een kwart miljoen coöperaties met 163 miljoen coöperanten en 5,4 miljoen werknemers die samen werken aan economische en sociale verandering. In **België** is er reeds een wettelijk statuut, maar staan we in de economie absoluut niet zo ver als in buurlanden **Frankrijk, Spanje, Groot-Brittannië en Italië**. Daarom moet het coöperatief ondernemen door de overheid gezien worden als belangrijkste maatschappelijke ondernemingsvorm. ■

PARTIJBREED BERAAD OP 3 OKTOBER 2009

Met de blik op 2011 en 2012

Na elke verkiezing is het logisch om onszelf als partij even onder de loep te nemen. Wat hebben we goed gedaan? Wat slecht? Wat moeten we versterken? En waar moeten we bijsturen? Ondervoorzitter Wouter Van Besien gaat in op deze prangende vragen en werpt alvast een blik op de verkiezingen van 2011 en 2012.

De 6,8% van de Vlaamse verkiezingen is minder dan we gewild hadden. Het is een achteruitgang ten opzichte van de vorige Vlaamse verkiezingen, minder dan het vooropgestelde doel en lager dan de laatste peilingen. Anderzijds is het ook niet slecht. Het is een vooruitgang ten opzichte van de laatste federale verkiezingen en dankzij de uitslag in Brussel hebben we meer zetels dan in de vorige legislatuur.

Uit de eerste evaluatiegesprekken over de campagne en de verkiezingsresultaten op het partijbestuur (PB) en de politieke raad (PORA) komen twee grote bezorgdheden naar boven. De ene gaat over onze positie in het Vlaamse partijlandschap (waar staan we?), de andere gaat over de opbouw van onze partij (wat is de staat van de partij?).

Waar staan we?

Tijdens de campagne trokken we zeer sterk de kaart van de groene economie. In de huidige context (de grote crisis en de groeiende werkloosheid) een zeer relevante en actuele keuze. En wellicht zelfs de enige mogelijke keuze. Bovendien was het verfrissend en nieuw en gaf het ons de mogelijkheid om met positieve verhalen te komen. Tegelijkertijd is economie niet het thema waar wij de meeste geloofwaardigheid rond

hebben. We zijn pas recent begonnen met de uitbouw of heropfrissing van dit thema. Het is ons te weinig gelukt om een adequaat antwoord te bieden op het crisisgevoel. **Ons verhaal werd te veel bekeken als een perspectief op lange termijn dat geen kortetermijnoplossingen kon bieden voor de crisis.**

De aard van onze inhoudelijke voorstellen was verdeeld. Enerzijds waren er haalbare, concrete voorstellen, zoals investeringen in de bouwsector, steun aan de KMO's... en anderzijds de radicale langetermijnvoorstellen genre 32-urenweek en onthaaste schooldag. Deze verschillende insteken konden we niet altijd goed aan elkaar koppelen.

Ten slotte valt het op dat de separatistische en confederalistische partijen samen zeer hoog gescoord hebben. We mogen er van uitgaan dat ook de volgende federale verkiezingen communautair getint zullen zijn. Groen! heeft op dat vlak een te flets profiel en wordt nog steeds (onterecht) als een belgicistische partij beschouwd. Op welke manier gaan we hiermee om richting 2011?

Wat is de staat van de partij?

Tijdens een campagne zie je waar stevige vrijwilligersploegen klaar staan en waar het behelpen is. Dat verschilt van plek tot plek en

het respect voor zij die zich ingezet hebben is uiteraard zeer groot. **Maar het algemene beeld is slecht.** In vele gemeenten (zeker kleinere, maar ook in enkele centrumsteden) zijn er soms maar enkele mensen, soms bijna niemand. Dat is zorgwekkend.

Niet alleen lokaal baart de situatie op vele plekken ons zorgen. Ook op het vlak van bovenlokale en nationale organisatie is nog veel verbetering mogelijk om tot een gestroomlijnde ('professionele') partij te komen. Dat gaat zowel over de organisatie van de campagne als over meer structurele partijwerking.

3 oktober 09

Op drie oktober roepen we al onze lokale, regionale, provinciale en landelijke mandatarissen en partijverantwoordelijken samen om zich te buigen over deze twee fundamentele sets van vragen:

- **Welke positie nemen we de volgende jaren in?** Hoe centraal moet groene economie staan? Hebben we nood aan verdere thematische verbreding? Leggen we de nadruk op structurele langetermijnconcepten of brengen we vooral doortimmerde beleidsvoorstellen naar voor? Wat willen we communautair?
- **Hoe bouwen we onze partij verder uit tot een professionele gestroomlijnde organisatie?** Hoe kunnen we de basis versterken? Hoe komen we tot een sterk(er) georganiseerde partij? Hoe zorgen we voor een sterke(re) maatschappelijke verankering? Hoe zorgen we voor inhoudelijke verdieping en verspreiding?

Op dit moment zijn er twee werkgroepen bezig. De ene buigt zich over positionering, de andere over partijopbouw. Op het partijbreed beraad van 3 oktober leggen beide werkgroepen voorstellen op tafel ter bespreking. Als we het daar over de grote lijnen eens geraken, kunnen we weer volop aan de slag. Vol goede moed en met een strakke blik op 2011 en 2012. ■

In de volgende Oikos vind je artikels over onder meer energie voorbij piekolie; een door Cyrille Offermans herwerkte tekst nav een lezing die Oikos organiseerde en twee bijdragen over ecologie in de grondwet. Hieronder bieden we je alvast een kort overzicht van de voornaamste artikels met samenvattingen.

LUC LAVREYSEN

In de grondwet: het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu. Et alors?

Het grondwettelijk recht op de bescherming van het leefmilieu biedt geen pasklare oplossing voor het oplossen van allerlei milieuproblemen door de rechter. Maar hoewel het geen subjectief recht instelt, kan het toch een belangrijke rol spelen in de rechtspraak in aanvulling op internationale, Europese en interne miliewetgeving. In werkelijkheid is het zo dat in de meeste rechtszaken het inroepen van artikel 23 (dat zegt dat ieder recht het recht een menswaardig leven te leiden; met het **recht op de bescherming van een gezond leefmilieu**) op een ondersteunende manier gebeurt, in aanvulling op andere wettelijke bepalingen waarop men zich beroept.

Luc Lavreysen is rechter bij het Grondwettelijk Hof, docent milieurecht en hoofdredacteur Tijdschrift voor Milieurecht.

CYRILLE OFFERMANS

'Vanavond vergaat de wereld, morgen gezond weer op'. Over onderwijs in tijden van crises

Cyrille Offermans heeft over het onderwijs en over de plaats van het onderwijs in de wereld. Dat klinkt veelomvattend – en dat is het ook. Een thema als *onderwijs en maatschappij* klinkt nog te beperkt, te veel gericht op de min of meer directe omgeving; het thema *onderwijs in de wereld* slaat de vleugels verder uit. Toch is dat streven naar een veelomvattende visie nauwelijks een keuze, maar eerder een geval van realisme. Onze handelingen maken immers in toenemende mate deel uit van, en worden beïnvloed door, ontelbare netwerken van handelingen, van vooral economische, financiële en communicatieve aard, over de hele wereld.

Offermans, één van de belangrijkste essayisten van Nederland, begint met een blik op de huidige situatie: Welke problemen doen zich nu voor in het onderwijs? Op welke maatschappij bereidt het onderwijs voor? Dan werp ik een blik op de problemen waar de wereld ons mee confronteert en vraag me af of het onderwijs zich daarvan voldoende bewust is, of het op de oplossing van die problemen is gericht. Het antwoord daarop – het zal u niet verbazen – is ontkenkend. In het slotdeel, het belangrijkste van deze lezing, doe ik een aantal suggesties voor veranderingen: hoe moet het onderwijs worden ingericht om opgewassen te zijn tegen de mondiale problemen die ons bedreigen?

ELKE VAN ROYEN

Wereld in crisis, onderwijs in crisis

In dit stuk zet Elke Van Royen interessante punten uit deze lezing (zie vorig stuk) in het licht van ervaringen als leerkracht vandaag. De invloed van het alomtegenwoordige vrijemarktdenken laat zich ook in het onderwijs gelden. Dat is geen goede zaak voor onze toekomst. In plaats van jongeren op te leiden tot gemotiveerde, bewuste, kritische burgers die zich met zelfvertrouwen door het maatschappelijke, politieke en economische landschap bewegen, gaan scholen vaak mee in het opgelegde model. Dat model is gebaseerd op economische groei in plaats van een duurzamere wereld in de toekomst. Iedereen lijkt te geloven dat leerlingen naar school gaan om een plaats te verwerven op de arbeidsmarkt, dat arbeid dient om te produceren, en dat we produceren om te consumeren. Het wordt tijd dat we onze kritische zin en creativiteit terugvinden en op zoek gaan naar een ander onderwijs om diezelfde leerlingen en hun kinderen een toekomst te bieden.

Elke Van Royen is leerkracht PAV in Gent en is als feministe en genderactiviste actief bij FAB (Gent) en The Drag Kings of Brussels.

PETER DE SMEDT

Duurzame ontwikkeling in de grondwet: codificatie van een ideaal of een nieuw juridisch wapen?

In 2007 werd het streven naar duurzame ontwikkeling als algemene beleidsdoelstelling in de grondwet opgenomen. Voorheen vond men het ook al terug in talrijke wetteksten. Deze bijdrage gaat in op de vraag of, met de grondwettelijke verankering ervan, duurzame ontwikkeling ook een betekenisvolle rol kan spelen in de juridische strijd, de bezwaarschriften of rechtsprocedures, van milieuorganisaties, de Noord-Zuidbeweging, vakbonden of buurtcomités. Of niet: betreft het eigenlijk een symboolwetgeving, zonder enig juridisch effect?

Peter De Smedt is advocaat te Gent en wetenschappelijk medewerker in het Centrum voor Milieurecht UGent.

ABONNEREN?

Voor 20€ heb je een jaarabonnement (4 nummers). Te storten op rekening-nummer 523-0801757-30 (Oikos, Brussel) met vermelding van 'abonnee' en je adres.

LOSSE NUMMERS

Losse nummers zijn te koop via de website www.oikos.be en in de betere boekhandel.

GRATIS PROEFNUMMER?

Je kan een gratis proefnummer aanvragen op de website www.oikos.be

WIL JE MEEWERKEN OF SCHRIJVEN?

Alle info bij Dirk Holemans (hoofdredacteur) dirk.holemans@telenet.be

Alles draait op energie en energie is de bron van alle leven. Zonder energie gebeurt niets. Energie is bovendien de bron van alle complexiteit en groei in een samenleving; zeker als ze in grote hoeveelheden van elders komt en ineens een machtig surplus betekent voor onze spier- en dierkracht. Dit is het geval met onze fossiele brandstoffen: zij hebben ons technisch-industrieel groeimodel en de ermee samenhangende levensstijl, ja, de totale economie mogelijk gemaakt.

We staan er niet vaak bij stil, maar wat er aan energie beschikbaar is, bepaalt hoe de dingen eruitzien: hoe mensen aan eten geraken, hoe ze zich organiseren en verplaatsen, welk soort jobs ze hebben, wat ze met hun vrije tijd doen, of hoe de omgeving en het landschap eruitzien. Omwille van dat vergrotende effect is energie waarschijnlijk zelfs bepalender dan onze ideeën en creativiteit – zonder energie waren ze niet in realiteit omgezet – en bepalender dan onze wetenschap en de technische of technologische vertaling ervan in de werkelijkheid die we rondom zien.

Het staat vast dat het samenspel van deze energieovervloed met de vindingrijkheid om het ons steeds makkelijker te maken, prachtige verwezenlijkingen opleverde. Al even vast staan de eraan verbonden schaduwzijden, waar we stilaan zelf van schrikken. Dat weten we al lang, maar dat wordt vandaag zo mogelijk nog duidelijker: op een gegeven moment houden fossiele brandstoffen gewoon op, de werkelijkheid zoals we haar ondertussen gewoon zijn, aan te drijven.

En het heeft er alle schijn van dat wij het begin van dat bijzonder hobbelige moment en de consequenties ervan meemaken. Piekolie, het moment waarop de productie van olie wereldwijd haar maximum bereikt en vervolgens daalt, is een realiteit die alles doordringt. Piekolie maakt daarmee substantieel deel uit van de ingrijpende kantelperiode die we beleven. Willens of onwillens, de toekomst zal er, wat onze energie betreft, grondig anders uitzien.

Wat ons te doen staat, reikt een flink stuk dieper dan de zoektocht naar alternatieve energieën om ons systeem aan te drijven. Dat systeem of model zelf – in tandem met de fossiele energie die het

ENERGIE VOORBIJ PIEKOLIE

Rudy Dhont

Dit artikel is slechts een korte introductie tot de totale bijdrage van Rudy Dhont (°1965). Hij is lector bedrijfsethiek aan het departement Economisch Hoger Onderwijs van KHLeuven. Daar verkent hij binnen het onderzoeksproject duurzame ontwikkeling het speelveld en de condities waarbinnen een duurzaamheidstransitie tot stand kan komen. Het volledige artikel is terug te vinden in Oikos nr. 50.

aandrijft – brengt ons in de problemen: het gaat niet goed met onze planeet en met haar bewoners. Dat horen we uit allerlei hoeken, dat weten we, en straks vinden we het nog normaal ook.

Hoog tijd om het stof van onze schoenen te schudden en fatsoenlijk buiten het doosje te gaan denken en andere energieën aan te boren. Want wat we in de komende jaren doen, zal bepalen hoe onze toekomst er uitziet. Dat is basisecologie. Het betekent mee-evolueren met de rest van de werkelijkheid en de dans van het leven waar we deel van uitmaken. Het betekent ons grondig heroriënteren, herorganiseren, en waar nodig ook, onszelf heruitvinden. ■

Brusselse regeringsdeelname goedgekeurd

Midden juli keurden de Groen!-leden de deelname aan de Brusselse regering goed en duidden ze Bruno De Lille als staatssecretaris. Vooraf verdedigde het team van onderhandelaars het groene regeerakkoord dat ze uit de brand gesleept hadden. Achteraf werd er druk nagekaart en zag iedereen dat het goed was.

